

THEMIS
STOWARZYSZENIE SĘDZIÓW

STOWARZYSZENIE
PROKURATORÓW
„LEX SUPER OMNIA”

Pro Familia
Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych

Ogólnopolskie
Stowarzyszenie Sędziów
Sądów Administracyjnych

Warszawa, 14 maja 2024 r.

Stowarzyszenia Sędziów i Prokuratorów Polskich z zaskoczeniem przyjmują zmiany dokonane przez Senat w ustawie regulującej sposób wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa (druk senacki nr 68). Od ponad ośmiu lat obywatele na ulicach miast i sędziowie w salach rozpraw walczyli o prawo do prawidłowo powołanego sądu. Warunkiem koniecznym do zagwarantowania tego prawa jest powołanie nowej Krajowej Rady Sądownictwa i rozwiązanie statusu tzw. neo-sędziów. Zamiast kompleksowych zmian rząd przedstawił „kadłubowy” projekt o nowych zasadach wyboru członków KRS. Poprzez poprawkę senacką do tej ustawy możliwość udziału w tych wyborach została otwarta dla neo-sędziów. Zaskakujące jest również to, że poprawkę tę poparł Minister Sprawiedliwości, który na wcześniejszym etapie prac uważał ustawę za zgodną z Konstytucją.

Skutkiem zmian dokonanych w Senacie jest to, że w składzie nowej KRS mogą znaleźć się osoby, które nie są prawidłowo powołanymi sędziami. Tymczasem zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej organ ten ma stać na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 ust. 1). Jest oczywistym, że nie powinny zasiadać w nim osoby, które otrzymały nominacje lub awanse sędziowskie w wyniku złamania Konstytucji, które uczestnictwem w nielegalnych konkursach upolityczniały sądy kosztem ich niezależności.

Poprawka ta nie została skonsultowana z obywatelami ani ze środowiskami sędziowskimi, co jest o tyle dziwne, że ustawa dotyczy wyboru sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa, a nie wyboru polityków do Krajowej Rady Politycznej. Jeśli, jak informują media, jest ona elementem jakiegoś porozumienia politycznego, to zostało ono zawarte ponad głowami środowisk walczących od lat o prawo do niezależnych sądów. Nie zgadzamy się na to, by zasady państwa prawa były przedmiotem umów politycznych.

Opinia Komisji Weneckiej oraz Konstytucja umożliwiały innego rodzaju zmiany w ustawie, które prowadziłyby do prawidłowego powołania Krajowej Rady Sądownictwa. Wskazane w opinii Komisji Weneckiej jako możliwe kryterium stażu lub otwarcie możliwości kandydowania dla sędziów po Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury były i są rozwiązaniami możliwymi do zastosowania. W swojej opinii Komisja Wenecka nie wskazywała na konieczność otwarcia nowego składu KRS dla wszystkich neo-sędziów, czego dokonał Senat przy poparciu Ministerstwa Sprawiedliwości. Apelujemy do polskiego parlamentu o rozważne dalsze prace nad ustawą, przy poszanowaniu dla zasad państwa prawa.